

Kestävän kehityksen suunnitelma 2017 – 2018

Kalajoen Kristillinen Opisto

Päivitetty 2.6.2017

Kestävän kehityksen työryhmä: Anna Lahtinen, Riitta Mämmelä, Päivi Niemelä, Leena Rautila, Anne Wallin-Annala

Tämä suunnitelma perustuu Oppilaitosten kestävän kehityksen kriteereihin ja sertifiointiin (vapaa sivistystyö)

Kriteeri 1. Kestävä kehitys sisältyy opiston arvoihin, ja niiden sisältöä ja merkitystä on käsitelty henkilöstön kanssa. Arvoista ja opiston kestävän kehityksen toiminnasta viestitään opiskelijoille ja sidosryhmille. Kestävän kehityksen arvot ohjaavat opiston toimintaa ja niiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti.

Toimenpiteet:

Opiston ympäristöarvot ja toimintaperiaatteet kirjataan opetussuunnitelmaan: tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään opsin yhteinen osa

Koulun kestävän kehityksen tavoitteita ja toimintaa esitellään opiston kotisivuilla tai koteihin jaettavissa tiedotteissa: Talon tavat -vihkon Opiston arvoista kertova osio tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa

Opiskelijoille viestitään koulun kestävän kehityksen tavoitteista koulun yhteisissä tilaisuuksissa: Vähintään neljä keke-teemaista opistontuntia tai muuta tilaisuutta /vuosi

Koulun kestävän kehityksen arvojen käsittely kuuluu uusien oppilaiden ja henkilöstön perehdyttämiseen: Rehtorin tunnit aloituspäivinä

Kriteeri 2. Opistolla on ajantasaiset, lakisääteiset tai määräyksiin perustuvat kestävään kehitykseen liittyvät ohjelmat, suunnitelmat ja ohjeet, joihin henkilöstö, opiskelijat ja yhteistyötahot on perehdytetty heitä koskevin osin. Opisto seuraa lakisääteisten vaatimusten toteutumista ja kehittää toimintaansa tarpeen mukaan.

Lakisääteiset ohjelmat, suunnitelmat ja ohjeet:

- Työsuojelun toimintaohjelma
- Pelastussuunnitelma
- Yhdenvertaisuussuunnitelma
- Työterveyshuollon toimintasuunnitelma
- Henkilöstön koulutus- ja kehittämissuunnitelma
- Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

- Suunnitelma oppilashuollon toteutuksesta
- Järjestyssäännöt
- Kriisisuunnitelma (vain perusopetus ja lukiokoulutus, sisältyy pelastussuunnitelmaan)
- Ennaltaehkäisevät toimintaohjeet tupakoinnista, päihteiden käytöstä, kiusaamisesta ja häirinnästä (vain amm. peruskoulutus)
- Toimintaohjeet käyttäytymishäiriöiden, väkivallan, tapaturmien, onnettomuuksien ja kuolemantapausten varalta (vain amm. peruskoulutus)

Toimenpiteet:

Kootaan kaikki opiston toimintaa koskevat kestävän kehityksen eri osa-alueisiin liittyvät säädökset ja määräykset yhteen paikkaan: G:\Toimintakäsikirja\Suunnitelmat ja ohjeet

Kestävän kehityksen lakisääteisten vaatimusten eri osa-alueille nimetään vastuuhenkilöt: Toimintakäsikirja

Opiston henkilökunnalle järjestetään tiedotus- tai koulutustilaisuuksia kestävän kehityksen eri osa-alueiden säädöksistä ja määräyksistä:

- Poistumisharjoitus
- Keittiöhenkilökunnan työturvallisuuskoulutus
- Yleinen tiedotus henkilökunnan kokouksissa

Kriteeri 3. Opistolla on kestävän kehityksen ryhmä tai muu työryhmä, joka koordinoi ja arvioi opiston kestävän kehityksen työtä ja tiedottaa opiston yhteisöä sen tavoitteista ja etenemisestä. Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet kestävän kehityksen työhön on varmistettu. Kestävän kehityksen työllä on määritellyt vastuut, tarvittavat resurssit ja johdon tuki.

Toimenpiteet:

Kestävän kehityksen työryhmä on perustettu keväällä 2016. Ryhmään kuuluvat 2017–2018 Anna Lahtinen (opetus/asuntolatoiminta/taustayhteisö), Riitta Mämmelä (keittiö), Päivi Niemelä (opetus/toimisto), Leena Rautila (kiinteistö) ja Anne Wallin-Annala (opetus).

Kehitetään kaverikummi- ja laatuagenttitoimintaa huomioimaan myös kestävän kehityksen teemat (esim. pullopalautus)

Opiston johto varmistaa, että henkilökunta voi yhdessä suunnitella työsuunnitelmaan/ toimintasuunnitelmaan hyväksytyjen kestävän kehityksen teemojen ja tapahtumien toteuttamista: tiimipalaverit ja henkilökunnan kokoukset

Varataan resursseja kestävän kehityksen kasvatusta tukeviin opintokäynteihin tai asiantuntijoiden vierailuihin: Opistontunnit

Varataan resursseja kestävän kehityksen vastuuhenkilöiden mahdollisuuteen kouluttautua omalla vastualueellaan: lukuvuodelle 2017 – 2018 resursoidaan keke-koulutukseen 1 työpäivä/keke-ryhmän jäsen

Henkilökunnan kokouksissa keke-asioita käsitellään tarpeen mukaan. Työryhmä kirjaa asiat kokousten asialistoihin etukäteen.

Tiedonkulun parantamiseksi kootaan Opiston kestävän kehityksen asioille oma perehdytyskansio G:\KEKE

Kriteeri 4. Henkilöstön kestävään kehitykseen liittyvät osaamistarpeet on tunnistettu. Opisto on järjestänyt henkilöstölle tarpeiden mukaan mahdollisuuksia kestävän kehityksen osaamisen päivittämiseen.

Toimenpiteet

Suoritetaan Opiston henkilökunnalle kysely kestävän kehityksen asioiden hallinnasta.

Koulutusta järjestetään tarpeen mukaan: esim. työsuojelukoulutus, kelpo-hanke, mahdollisuus osallistua EA-kursseille ja vapaan sivistystyön opintoihin

Kriteeri 5. Opistolla on kestävän kehityksen ohjelma tai muu toimintasuunnitelma, joka sisältää tavoitteet ja toimenpiteet opiston valitsemien kestävän kehityksen teemojen edistämiseksi opetuksessa ja opiston toimintakulttuurissa. Opistoyhteisö osallistuu teemojen valintaan ja ohjelman suunnitteluun

Toimenpiteet:

Kestävän kehityksen työryhmä laatii ja arvioi opiston vuosittaisen kestävän kehityksen toimintasuunnitelman. Suunnitelma päivitetään lukuvuodelle 2018 – 2019.

Opiskelijat osallistetaan teemojen valintaan palautekyselyn yhteydessä. Henkilökunnan ajankohtaispäivässä keväällä 2018 keskustellaan tulevan vuoden suunnitelmista.

Kriteeri 6. Opisto on suunnannut koulutustarjontaansa kestävään kehitykseen liittyviin teemoihin ja aiheisiin

Toimenpiteet:

Ammatillisissa opinnoissa ja perusopetuksessa opettajat ottavat kestävän kehityksen teemat huomioon opetussuunnitelmien mukaisesti.

Kestävän kehityksen teemoihin liittyviä vapaan sivistystyön opintoja lv 2017 – 2018 esim. Omin siivin, Minun jutut, Henkilökohtaisen avustajan koulutus, Sydänviikonloppu, Parempi avioliitto -tapahtuma, Naisten varautumiskurssi, Musiikki- ja lähetysleirit, Kehitysvammaisten rippikoulu, ”Kaiken kansan hyvinvointikoulu”, maahanmuuttajien tukihenkilöiden viikonloppu, Lions Quest, ...

Kriteeri 7. Koulutusten suunnittelussa otetaan huomioon kestävän kehityksen oppimistavoitteet ja niihin liittyvät opiskelijoiden tarpeet. Opetushenkilöstö ja tuntiopettajat perehdytetään koulutusten kestävän kehityksen sisältöihin ja oppimistavoitteisiin.

Toimenpiteet:

Kirjataan opiston keskeiset kestävän kehityksen tavoitteet ja opetuksen sisällöt tutkinnoittain erilliseen asiakirjaan G:\KEKE-kansioon, jotta oppilaan oppimisenpolku erottuu paremmin.

Kartoitetaan olemassaoleva kestävän kehityksen opetukseen sopiva opetusmateriaali ja tiedotetaan siitä opettajia: materiaalilistaus G:\KEKE-kansioon

Kestävän kehityksen oppimistavoitteet huomioidaan Opiston vapaan sivistystyön pitkäkestoisen koulutuksen opetussuunnitelmissa, esim. Omin Siivin, Minun jutut, Henkilökohtaisen avustajan koulutus.

Kriteeri 8. Kestävän kehityksen oppimistavoitteet toteutuvat opiston koulutuksissa oppijoiden yhteisöllisenä toimintana ja tekoina. Opetuksessa hyödynnetään kestävän kehityksen oppimista tukevia opetusmenetelmiä ja oppimisympäristöjä

Toimenpiteet:

Toteutetaan opettajien ja eri ryhmien välisiä yhteisiä kestävän kehityksen projekteja: Opistontunnit, kummikerhotoiminta, kaverikummit, asuntolatiimi, Amazing Kalajoki

Tarjotaan opiskelijoille mahdollisuuksia osallistua kansainvälisiin kestävän kehityksen hankkeisiin tai avustusprojekteihin: Senegalin kummikerhotoiminta

Haetaan rahoitusta hankkeille, joilla edistetään opiskelijoiden ja henkilökunnan osallistumista kansainvälisiin vaihtoihin.

Erityisesti biologian, maantiedon, ympäristökasvatuksen, ympäristöosaamisen ja liikunnan oppitunneilla hyödynnetään monipuolisesti erilaisia luonnon ympäristöjä. Lapsi- ja perhetyön leirikoulu toteutetaan PartioJylhässä, tai muussa vastaavassa paikassa. Lyhytkursseilla (esim. lasten- ja perheleirit, eläkeläisten leiri) tehdään retkiä luonnonympäristöön.

Ammatillisissa aineissa yhtenä oppimisympäristönä toimii opiston oma päiväkotit. Lisäksi tehdään tutustumiskäyntejä muihin alan työpaikkoihin. Työssäoppiminen ja tutkintotilaisuudet tapahtuvat aina alan oikeissa työpaikoissa ja työtehtävissä. Yleissivistävissä aineissa opintokäyntejä tehdään esim. yhteiskuntaopin opetuksen yhteydessä.

Tutustutaan oman paikkakunnan historiaan vierailemalla museossa tai tutustumalla paikkakunnan historiallisiin rakennuksiin: Amazing Kalajoki, opiston tunti paikallishistoriasta,

lyhytkursseilla tutustumiskäyntejä mm. Havulaan, kirkkoon, pappilaan, Kalajoen tsasounaan ym.

Kaverikummitoiminnan kautta korostetaan opiskelijoiden vastuuta opiston myönteisen ilmapiirin ylläpitämisessä

Pidetään yllä toimintaryhmiä, joissa opiskelijat voivat harjoitella päätöksentekoa ja vastuun ottamista: Laatuagentti, edustus kaupungin nuorisovaltuustossa

Kriteeri 9. Opistoyhteisön valitsemat vuosittaiset teemat ja kestävän kehityksen ohjelman toimenpiteet toteutuvat opetuksessa ja toimintakulttuurissa. Henkilöstö ja opiskelijat ovat osallistuneet teemojen toteutukseen.

Toimenpiteet: Lukuvuoden 2017 – 2018 keke-teemaksi työryhmä on opiskelijoille suoritetun kyselyn tulosten perusteella valinnut teemaksi *Ravinto ja terveys*.

Toteutetaan tupakoinnin lopettamiseen kannustava S.A.V.U.T.O.N –kampanja paastonaikana

Järjestetään Opiston yhteinen liikuntapäivä opistontunnin yhteydessä

Välituntiliikunnan aktivointi; kannustetaan opiskelijoita liikuntasalin omaehtoiseen käyttöön pitkällä tauolla klo 13.30 – 13.50.

Opiskelijoiden vapaa-ajan liikuntaa tuetaan: KaNv:n jumppa, mahdollisuus liikuntasalin käyttöön

Terveellisen ruoan teematapahtuma: Kekriviikko ja luomupäivä

Lautasmalliannoksia on esillä linjaston alussa

Luomuruoka, lähiruoka, ekologiset ruokavalinnat vuodenaikojen mukaan

Vapaan sivistystyön kurssit: Sydänviikonloppu, ”Kaiken kansan hyvinvointikoulu”

Henkilökunnan tyky-raha ja virkistyspäivät

Henkilökunnalla ja opiskelijoilla on mahdollisuus ostaa SaniFani -uimalippuja listahintaa edullisemmin.

Lukujärjestykseen varataan riittävä aika opiskelijoiden ruokatauolle (40 min)

Ruoka on terveellistä ja hyvää, ja laatua seurataan; kyselyiden lisäksi ruokailijoilla on mahdollisuus antaa välitöntä palautetta ”sydänautomaatilla”

Muita teemoja:

Ekologinen ja taloudellinen kestävyys

Energian ja veden säästäminen

- Energian ja veden kulutusta seurataan vuosittain
- Ilmoitustauluilla on henkilökuntaa ja opiskelijoita varten kirjalliset veden- ja energiansäästöohjeet.
- Ylimääräiset valot ja tietokoneet sammutetaan
- Uudessa asuntolassa liiketunnistimella toimivat valot käytävissä
- Vanhan asuntolan käyttämättömät tilat pidetään tavallista huonelämpötilaa viileämpänä.

Vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus

- Kierrätetään oppikirjoja
- Pilvipalvelujen hyödyntäminen opetuksessa paperin säästämiseksi, opiskelijoilla mahdollisuus palauttaa työt sähköisesti
- Ruokapalveluissa keskitetty tavarantoimitus, maidot ja lihatuotteet yhteiskuljetuksessa kerran viikossa ja samalla päiväkodin tilaus, tukun kautta pyritään toimitukseen kerran kuukaudessa (pitkään säilyvää kuivatavaraa, säilykkeitä jne)
- Lähiruokaa hyödynnetään: paikallinen perunantoimittaja, marjoja syksyllä paikallisilta varastointimahdollisuuden mukaan, jauhot Tyngän myllyltä n. kahden kuukauden erä kerralla, leivät lähileipomosta ja itse leipoen.
- Ruokahävikin minimointi: hyödynnetään ylijäämää mahdollisen mukaan esim. puurot sämpylä- ja leipätaikinaan, varastonkierto, uudet tuotteet taakse ja vanhemmat eteen purettaessa, henkilökunnalla mahdollisuus ostaa pieniä määriä tähteeksi jäävää ruokaa (tuotto lähetykselle)
- Päiväkodin ja opiston ruoka valmistetaan yhdellä kertaa hävikin minimoimiseksi, energian säästämiseksi sekä tehokkuuden vuoksi
- Reilun kaupan tuotteita ja luomutuotteita käytetään
- Käytetään ympäristömerkittyjä puhdistusaineita
- Pestävät siivousliinat
- Pikkutavaratori

Jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys

- Kierrätetään oppikirjoja
- Pikkutavaratori
- Pestävät siivousliinat
- Jätteiden lajittelu ja kierrätys: palava/paperi/pahvi/biojäte/metalli/lasi/paristot; biojäte ja palava tyhjennys kerran viikossa, muut tarpeen mukaan
- Kompostointi kesäaikaan
- Pilvipalvelujen hyödyntäminen opetuksessa paperin säästämiseksi, opiskelijoilla mahdollisuus palauttaa työt sähköisesti
- Kädentaitojen opetuksessa kierrätysmateriaalin hyödyntäminen ja ohjaaminen materiaalin säästäviseen käyttöön
- Lajittelupisteet:
Päärakennus, luokkapääty: metalli, lasi, paperi, poltettava, pantilliset pullot, biojäte-astia ruokasalissa

Päärakennus, juhlasalin aula: paperi, poltettava
Ainola, porrasaula: metalli, lasi, paperi, poltettava, biojäte, pantilliset pullot
Asuntola alakerta: metalli, lasi, paperi, poltettava, biojäte, pantilliset pullot
Asuntola yläkerta: metalli, lasi, paperi, poltettava, biojäte, pantilliset pullot
Tyynelä: metalli, lasi, paperi, poltettava
Vanha asuntola, aula: paperi, pantilliset pullot
Vanha asuntola, keittiöt (2): metalli, lasi, poltettava, biojäte
Luokissa paperinkeräys ja poltettava jäte

Kuljetukset ja liikkuminen

- Vapaa sivistystyö: matkakorvaukset julkisen liikenteen mukaan
- Ammatillinen koulutus: pyritään vähentämään yksityisautoilua (arviointeja puhelimitse mahdollisuuksien mukaan, useampi työpaikkakäynti samalla kertaa)

Koulurakennuksen ja pihaympäristön hoito ja ylläpito

- Pihan viihtyisyyteen panostetaan: puutarhuri töissä kesäaikaan
- Asuntolassa asuvia opiskelijoita ohjataan siivouksessa
- Opiskelijat keräävät ja palauttavat pantilliset pullot

Ravinto ja terveys (myös sos. ja kultt. kestävyys)

- Opiskelijoiden vapaa-ajan liikuntaa tuetaan (KaNV:n jumppa, mahdollisuus liikuntasalin käyttöön)
- Henkilökunnan tyky-raha ja virkistyspäivät
- Uimaliput
- Lukujärjestykseen varataan riittävä aika opiskelijoiden ruokatauolle (40 min)
- Ruoka on hyvää, ja laatua seurataan; kyselyiden lisäksi ruokailijoilla on mahdollisuus antaa välitöntä palautetta ”sydänautomaatilla”

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

Turvallisuus opistossa

- Ajantasainen pelastussuunnitelma ja lasten- ja perheleirien turvallisuusasiakirjat
- Turvallisuuteen liittyvät koulutukset ja harjoitukset, esim. alkusammutuskoulutus, poistumisharjoitus, keittiöhenkilökunnan ergonomia- ja työturvallisuustilaisuudet
- Turvallisuusohjeet käydään läpi lyhytkurssien aloitustilanteissa

Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi

- Hyvinvointikysely säännöllisesti ja tulosten käsittely yhteisesti henkilökunnan kokouksessa
- Henkilökunnan tyky-raha ja virkistyspäivät
- Henkilökunnan kokoukset säännöllisesti
- Uimaliput
- Laatuagenttitoiminta
- Kaverikummit

- Asuntolatiimi
- Opistontunnit, teemapäivät ja muu yhteisöllisyyttä edistävää toimintaa

Kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisy

- Kaverikummit, asuntolatiimi
- Nuorisosihteeri, asuntolanvalvoja
- Opiskelijahuolto
- Erityislinja ja maahanmuuttajat osana opiston arkea
- Hyvän kaverin stipendi vuosittain
- Vapaan sivistystyön koulutusta: esim. Minun jutut -leirit kehitysvammaisille lapsille ja nuorille, Omin Siivin -linja, Henkilökohtaisen avustajan koulutus
- Kurssimaksuavustukset vähävaraisille, kurssitoimintaa kaiken ikäisille

Opiskelijahuolto ja muu oppimisen tuki

- Pienet ryhmät
- Koulunkäyntiavustaja
- Moniammatillinen opiskelijahuoltoryhmä, kuraattori käytettävissä
- Hyvä huolenpito opiskelijoista, esim. linjanvalvojan keskustelut, tiivis työssäoppimisen ohjaus, henkilökohtaistaminen
- Yhteistyö muihin oppilaitoksiin päin, ”saattaen vaihto”
- Vapaan sivistystyön kursseilla tuetaan mahdollisuutta elinikäiseen oppimiseen: kurssitoimintaa kaikenikäisille, kurssimaksuavustukset vähävaraisille

Kulttuuriympäristö, tavat ja perinteet

- Amazing Kalajoki
- Opistontunnit ja muut yhteiset tapahtumat teeman ympärillä
- Lyhytkursseilla usein tutustumisretkiä Kalajoen kohteisiin, esim. kiertoajelut paikkakunnalla, Hiekkasärkät, Havula, pappila, kirkko

Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys

- Maahanmuuttajien koulutus
- Mahdollisuus kansainvälisiin työssäoppimisiin
- Kummikerhotoiminta ja lähetystyön tukeminen

Kriteeri 10. Opisto tekee kestävän kehityksen teemoihin liittyvää yhteistyötä paikallisten, alueellisten, kansallisten tai kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Toimenpiteet:

Toteutetaan yhteisiä kestävän kehityksen projekteja koulun ulkopuolisten yhteistyökumppanien kanssa; mm. erilaiset avustusprojektit. Yhteistyökumppaneita esim. Kalajoen seurakunta/diakoniatyö, Suomen Lähetysseura/kummitoiminta ja Hanna Oja-Nisulan työ, Operaatio Joulun lapsi, Operaatio Ruut

Kriteeri 11. Opisto seuraa ja arvioi kestävän kehityksen toteutumista opetuksessa ja toimintakulttuurissa. Arviointitietoa käsitellään yhteisesti ja sitä hyödynnetään toiminnan kehittämiseen. Opisto raportoi sidosryhmilleen kestävän kehityksen työnsä tuloksista.

Toimenpiteet:

Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointikysely toteutetaan vuosittain, jatketaan aloitettua käytäntöä

Esitellään opiston kestävän kehityksen periaatteita ja käytännön toimia opiston kotisivulla ja sosiaalisessa mediassa; kestävän kehityksen suunnitelma saatavilla aineistopankissa, tiedotus esim. facebookissa ja instagramissa.

Opiston strategisessa tuloskortissa kestävä kehitys on mukana omana kohtanaan. Mittaritietoa kerätään ja arvioidaan vuosittain. Käsitteily tiimeissä ja yhteisesti henkilökunnan kokouksessa sekä johtokunnassa.